

Bütçe Dengesi - Aralık 2012

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Merkezi Yönetim Bütçesi 2012 yılında 28,8 milyar TL açık verdi.

Merkezi Yönetim Bütçesi Aralık ayında 15,5 milyar TL açık verirken, faiz dışı açık 13,8 milyar TL düzeyinde gerçekleşmiştir. 2012 yılı genelinde ise, bütçe açığı 2011 yılsonuna göre %62 artarak 28,8 milyar TL'ye ulaşmıştır. Aynı dönemde, faiz dışı fazla da %20 azalarak 19,6 milyar TL düzeyinde gerçekleşmiştir. Böylece, bütçe açığı 2012 yılı başlangıç ödeneğinin oldukça üzerinde gerçekleşirken, faiz dışı fazla yılsonu hedefinin ancak %67'sine ulaşabilmiştir. Ekim 2012'de açıklanan Orta Vadeli Program'da yer alan 2012 yılı bütçe tahminleri ile karşılaştırıldığında ise gerek bütçe açığının gerekse faiz dışı fazlanın yılsonu tahminlerinden olumlu gerçekleştiği görülmektedir. 2012 yılı bütçe gerçekleştirmeleri çerçevesinde, merkezi yönetim bütçe açığının milli gelire oranının %2 civarında gerçekleştiğini tahmin etmekteyiz.

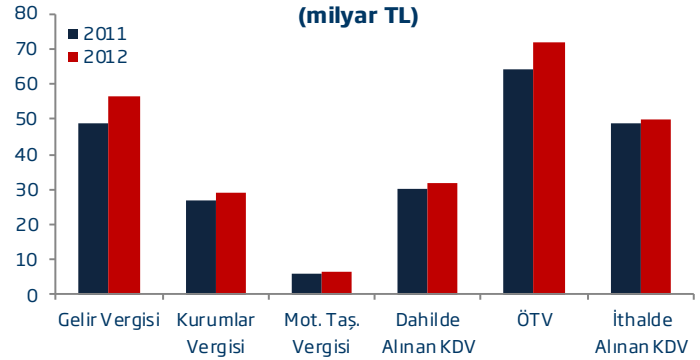
2012 yılında bütçe gelirleri %12 arttı.

2012 yılında yıllık bazda %12 artan bütçe gelirleri 331,7 milyar TL ile başlangıç ödeneğine paralel gerçekleşmiştir. Aynı dönemde, vergi gelirlerindeki artışın %10 düzeyinde gerçekleşmesi bütçe gelirlerindeki artışın sınırlı kalmasında etkili olmuştur. Öte yandan, KİT'lerin ve kamu bankalarının gelirlerinin izlendiği "Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri" yıllık bazda %54 artmış ve başlangıç ödeneğinin oldukça üzerinde gerçekleşerek bütçe gelirlerindeki artışa katkı sağlamıştır.

Yılın genelinde iç talepteki zayıf görünüm vergi gelirlerini olumsuz etkiledi.

Aralık ayında vergi gelirlerinde gözlenen toparlanmaya rağmen, 2012 yılı genelinde son yıllara kıyasla daha zayıf bir görünüm sergileyen iç talebin etkisiyle özellikle dolaylı vergi gelirleri nispeten zayıf bir görünüm sergilemiştir. Nitekim, 2012 yılında Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi (KDV) ile İthalde Alınan KDV gelirleri sırasıyla %5 ve %3 artmış ve %6,2'lik yıllık enflasyon oranı dikkate alındığında reel bazda gerilemeye işaret etmiştir. Vergi gelirlerinde önemli bir paya sahip olan Özel Tüketim Vergisi geliri ise 2012 yılının son çeyreğindeki vergi düzenlemelerinin etkisiyle nispeten olumlu bir görünüm sergilemiş ve 2011 yılına göre %12 artmıştır.

Vergi Gelirleri (milyar TL)

Aralık ayında bütçe harcamaları 42,8 milyar TL düzeyinde gerçekleşti.

Bütçe harcamalarına bakıldığında, yılın son ayında harcamaların geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi yılın diğer aylarına kıyasla yüksek bir seviyede gerçekleştiği görülmektedir. 2012 yılının ilk 11 ayında aylık bazda ortalama bütçe harcaması 28,9 milyar TL iken, Aralık 2012'de 42,8 milyar TL harcama yapılmıştır. Bu gelişmede, mal ve hizmet alımları ile sermaye giderleri ve transferlerinin önemli bir kısmının yılın son ayına bırakılması etkili olmuştur. Yıllık verilere bakıldığında, toplam bütçe harcamalarının 2011 yılına kıyasla %14,6 oranında artışla 360,5 milyar TL düzeyinde gerçekleştiği ve başlangıç ödeneğini 9,6 milyar TL aştığı görülmektedir. 2012 yılında faiz giderleri borçlanma maliyetlerindeki gerileme ile birlikte başlangıç ödeneğinin altında kalırken, faiz dışı harcamalar başlangıç ödeneğinin üzerine çıkmıştır. Bütçe harcamalarının alt kalemlerine bakıldığında, personel giderlerinin %18,6, sağlık, emeklilik ve sosyal yardım giderlerinin %20,5 ile toplam bütçe harcamalarından daha hızlı arttığı görülmektedir.

2013 yılı...

Bütçe harcamalarında önceki yıllarda izlenen politikalar dikkate alındığında 2013 yılında da mali disiplinin süreceğini, vergi gelirlerinin ise 2013 yılında iç talepte beklenen canlanma paralelinde nispeten olumlu bir görünüm sergileyeceğini öngörmekteyiz. Bu çerçevede, 33,9 milyar TL'lik 2013 yılı bütçe açığı hedefine ulaşılabilirliğini düşünmekteyiz.

Merkezi Yönetim Bütçesi

	Aralık			Ocak-Aralık			(milyar TL)		
	2011	2012	% Değişim	2011	2012	% Değişim	Bütçe Hedefi ⁽¹⁾	Gerç./ Hedef (%)	Gerçekleşme Tahmini ⁽²⁾
Harcamalar	42,3	42,8	1,1	314,6	360,5	14,6	350,9	102,7	362,7
Faiz Harcamaları	1,2	1,7	36,1	42,2	48,4	14,6	50,3	96,4	49,0
Faiz Dışı Harcamalar	41,0	41,1	0,1	272,4	312,1	14,6	300,7	103,8	313,7
Gelirler	24,1	27,3	13,5	296,8	331,7	11,7	329,8	100,6	329,2
Vergi Gelirleri	19,7	23,1	17,1	253,8	278,8	9,8	277,7	100,4	278,8
Diğer Gelirler	4,4	4,2	-2,9	43,0	52,9	23,1	52,2	101,5	50,4
Bütçe Dengesi	-18,2	-15,5	-15,2	-17,8	-28,8	61,9	-21,1	136,4	-33,5
Faiz Dışı Denge	-17,0	-13,8	-18,9	24,4	19,6	-19,7	29,1	67,3	15,5

(1) 2011 yılı sonunda 2012 yılı için belirlenen başlangıç bütçe ödeneği

(2) Ekim 2012'de açıklanan Orta Vadeli Program'da yer alan 2012 yılsonu gerçekleşme tahminleri

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Bütçe Dengesi - Aralık 2012

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Kıvılcım Eraydın - Uzman

kivilcim.eraydin@isbank.com.tr

Erhan Gül - Uzman

erhan.gul@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman Yrd.

bora.cevik@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman Yrd.

eren.demir@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.